

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол №5)

Силабус
навчальної дисципліни
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГРАМАТИКИ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ
2020-2021 навчальний рік

Освітня програма	Філологія
Спеціальність	035034 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова

Викладач (і)	Алексеева Лариса Олександрівна
Кафедра	Української мови та славістики, ауд. 205, корпус БДПУ 56
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-ukr-mova/composition-kaf-ukr-mova/alekseeva/
Контактний тел.	0663311805
Е-mail викладача:	alekseeva.lara81@gmail.com
Графік консультацій	Четвер (8.00. – 09.15), ауд. 205, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
6/180	24 год.	24 год.	132	екзамен

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: російська

Ключові слова: етапи становлення русскої морфології; сучасні напрями вивчення граматики; синкретичні явища в системі частини мови; активні процеси в системі руських іменних частини мови та їх морфологічних категорій; специфіка категоріальної глагольної семантики та морфологічних категорій глагола; морфологічні категорії глагола та функціонально-семантичні поля; активні процеси в руській глагольній системі; незначущі слова в системі граматичних класів слів сучасної руської мови; основні напрями вивчення явищ переходності; методика дослідження явищ переходності; синкретизм в мові та мовленні; явища переходності в системі простого речення; явища переходності в системі складного речення.

Мета викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми граматики сучасної російської мови» – розуміти граматичний лад мови як категорійну систему, сформовану з окремих значень, виражених відповідною системою граматичних форм; розмежовувати частини мови за традиційною граматику та за нетрадиційними школами (І. Вихованця, К. Городенської, І. Кучеренка); знати сучасні тенденції в трактуванні граматичних явищ, зумовлені, зокрема, функціонально-семантичним напрямом; установлювати категорійні ознаки для кожної частини мови в порівнянні з іншими мовами, які вивчає студент; володіти сучасною термінологією.

Майбутні словесники повинні бути добре обізнаними з тими теоретичними ідеями й положеннями, які перебувають у центрі зацікавлень сучасних лінгвістів й отримують неоднозначні розв'язання.

Основні завдання дисципліни «Актуальні проблеми граматики сучасної російської мови»:

1) дати магістрам-філологам повні наукові знання сучасної морфологічної та синтаксичної систем російської літературної мови;

2) підготувати магістрів до викладання російської мови у вишах;

3) підготувати студентів до усвідомленого сприйняття та оцінювання суспільно-мовленнєвої практики;

4) відобразити академічний підхід у кваліфікації морфологічних категорій у сучасній російській мові з елементами порівняльного та зіставного аналізу, спрямованого на усвідомлення власне російських граматичних ознак та загальнослов'янських.

5) виробити навички науково-дослідницької роботи з російської мови;

6) актуалізація і конкретизація знань, набутих знань шляхом прагматичного опанування прикладного змісту законів і закономірностей російської мови;

7) сформулювати у магістрів поняття про систему морфологічних категорій кожної частини мови та особливості їх реалізації у російській мові;

8) для самостійної роботи подано проблемно-пошукові запитання та завдання, які передбачають роботу з науковими джерелами, їх критичний аналіз і вибір свого власного бачення тієї чи іншої наукової проблеми. Така робота допомагатиме виробленню навичок володіння лінгвістичного аналізу текстів, усного і писемного наукового мовлення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**:

- найвідоміші морфологічні школи Росії;
- представників кожної школи;
- кількість частини мови за кожною школою;
- принципи поділу слів на частини мови за кожною школою; особливості словозміни частин мови.

вміти:

- науково обґрунтувати приналежність будь-якого слова до відповідної частини мови;
- назвати граматичні категорії цієї частини мови, особливості їх виявлення у російській мові та граматичні засоби їх вираження;
- провести короткий порівняльний або зіставний аналіз відповідних мовних явищ російської мови з аналогічними тих мов, які вивчать студенти (української);
- відмінювати та дієвідмінювати частини мови.

Міждисциплінарні зв'язки

Програма пов'язана з такими навчальними дисциплінами:

«Сучасна російська мова (Розділ: Практикум з російської мови)», «Сучасна російська мова (Розділ: Культура російської мови)», «Сучасна російська мова (Розділ: Фонетика. Фонологія. Орфоєпія. Графіка. Орфографія)», «Російська діалектологія», «Сучасна російська мова (Розділ: Морфеміка. Словотвір)», «Сучасна російська мова (Розділ: Лексикологія. Лексикографія. Фразеологія)», «Історія російської літературної мови», «Історична граMATика російської мови», «Сучасна російська мова (Розділ: Морфологія)», «Сучасна російська мова (Розділ: Синтаксис простого речення)», «Стилістика російської мови», «Лінгвістика тексту», «Сучасна російська література», «Зарубіжна література».

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності	Результати навчання
КК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики і літературознавства в процесі професійної	ПР 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та

<p>діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>СК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати науковий синтез і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p>	<p>професійного вдосконалення.</p> <p>ПР 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПР 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПР 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПР 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.</p> <p>ПР 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПР 10. Збирати й систематизувати мовні та літературні факти.</p> <p>ПР 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПР 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПР 14. Створювати, аналізувати та редагувати тексти різних стилів та жанрів.</p> <p>ПР 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПР 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації чи суперечливих вимог.</p>
--	--

Зміст курсу

Модуль 1

Тема 1. Этапы становления русской морфологии как науки. Современные направления изучения грамматики. Синкретические явления в системе частей речи.

Основные направления изучения морфологического строя в современной русистике. Морфологический анализ и морфологический синтез.

Описательная («системно-структурная») и функциональная морфология; морфология в рамках коммуникативной грамматики. Позиционный анализ морфологических категорий.

Значение идей Л.В. Щербы и В.В. Виноградова для становления современной теории частей речи. Критерии разграничения частей речи. Сближение и пересечение частеречных классов, гибридность и синкретизм частей речи. Части речи с позиций теории номинации и когнитивной науки.

От старых русских грамматик (М.В. Ломоносова, А.А. Барсова) до современной грамматики. Роль идей Ф.Ф. Фортунатова, Л.В. Щербы, В.В. Виноградова, В.Н. Сидорова в становлении русской морфологической школы. Развитие теории морфологии в трудах М.В. Панова, Е.С. Кубряковой, И.А. Мельчука, В.А. Плунгяна, Г.А. Золотовой, Е.В. Клобукова.

Тема 2. Активные процессы в системе русских именных частей речи и их морфологических категорий.

Омонимичные элементы в падежной системе русского языка.

Роль несклоняемых существительных в современном именном склонении.

Взаимовлияние склонений. Взаимовлияние падежей.

Редукция словоизменительной парадигмы имени числительного.

Явление контаминации в употреблении степеней сравнения прилагательных и наречий.

Модуль 2

Тема 3. Специфика категориальной глагольной семантики и морфологических категорий глагола.

Процессуальность как частеречный категориальный признак глагола, его опора на грамматическую оформленность.

Вопрос о границах глагольного слова в связи с определением статуса инфинитива, причастий и деепричастий.

Тема 4. Морфологические категории глагола и функционально-семантические поля.

Понятие функциональной грамматики. Идеи А.В. Бондарко в ее становлении.

Теория функционально-семантического поля.

Грамматические категории глагола как центры функционально-семантических полей: вид и аспектуальность, залог и залоговость, наклонение и модальность, время и темпоральность, лицо и персональность.

Модуль 3

Тема 5. Активные процессы в русской глагольной системе.

Функционирование видовременных форм (употребление форм совершенного вида в контекстах кратного и длительного действия).

Усиление формального видообразования. Причастия будущего времени. Ненормативное употребление деепричастий.

Тема 6. Незнаменательные слова в системе грамматических классов слов современного русского языка.

Модальные слова, их особенности.

Служебные части речи: предлоги, союзы, частицы. Основные грамматические признаки.

Границы междометия как части речи.

Модуль 4

Тема 7. Основные направления изучения явлений переходности.

Понятийно-терминологическая система теории переходности.

Деривация как аффиксальный способ словообразования.

Морфолого-синтаксический способ словообразования.

Исследования переходных явлений зоны синкретизма.

Функционально-семантические поля и синхронная переходность.

Тема 8. Методика исследования явлений переходности.

Структурно-семантический метод.

Оппозиционный метод.

Шкала переходности.

Синтаксический анализ объекта исследования. Синтаксические функции объекта исследования.

Тип предложения. Порядок слов. Сочетаемость исследуемых единиц.
Компонентный анализ семантики омокомплекса.
Синонимические и антонимические связи.

Модуль 5

Тема 9. Причины, условия и следствия явлений переходности в грамматическом строе русского языка

Причины явлений переходности. Условия и предпосылки явлений переходности.
Следствия явлений переходности. Следствия переходности в морфологии.
Понятие функциональных омонимов. Звуковая оболочка функциональных омонимов. Функциональные омонимы.
Изменения в составе морфологических категорий и в морфемном составе слов.

Тема 10. Синкретизм в языке и речи.

Понятие о синкретизме. Синкретичные образования как конденсаторы семантики.
Семантическая конденсация в морфологии.
Семантическая конденсация в синтаксисе.
Специфика сочетаемости синкретичных образований.
Полифункциональность синкретичных образований.
Экспрессивность синкретичных образований.
Расчленённый и нерасчленённый синкретизм.
Способы выражения синкретичной семантики в простом предложении.
Способы выражения синкретичной семантики в сложном предложении.

Модуль 6

Тема 11. Классификация синтаксических единиц с учетом явлений переходности. Явления переходности в системе простого предложения

Система структурно-семантических типов простого предложения с учётом явлений переходности.

Взаимодействие двусоставных, односоставных и нечленимых предложений.
Оппозиция «двусоставные – односоставные предложения».
Оппозиция «двусоставные – нечленимые предложения».
Оппозиция «односоставные – нечленимые предложения».
Синкретичные члены предложения.
Факторы, обуславливающие синкретизм членов предложения.
Несоответствие формы и содержания.
Характер категориального, лексико-грамматического и лексического значения сочетающихся словоформ. Синтаксические связи и отношения.
Эллипсис подчиняющей словоформы.
Факторы актуализации семантических компонентов в синкретичных членах предложения.
Оппозиция «нераспространённые – распространённые предложения».
Оппозиция «полные – неполные предложения».

Система функциональных типов простого предложения с учётом явлений переходности.

Тема 12. Явления переходности в системе сложного предложения

Оппозиция «сложносочинённые – сложноподчинённые предложения».
Оппозиция «сложносочинённые – сложные бессоюзные предложения».
Оппозиция «сложноподчинённые – сложные бессоюзные предложения».
Оппозиция «сложные союзные – сложные бессоюзные предложения».
Явления переходности между простыми и сложными предложениями.
Сравнительные конструкции в системе типов предложения.
Место предложений с однородными членами в системе синтаксических единиц.
Понятие о парцелляции и присоединении. Синкретизм парцеллированных и присоединительных субстантивных фрагментов текста.
Синкретичные фрагменты текста, построенные по схеме предложений с однородными членами.
Актуализированные фрагменты в постпозиции. Актуализированные фрагменты в препозиции.
Пунктуация в новых синтаксических образованиях.

Методи навчання

У процесі викладання курсу «Актуальні проблеми граматики сучасної російської мови» застосовуватимуться різні методи навчання, а саме:

- Впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, метод проблемного викладу матеріалу), робота з художнім текстом, метод бесіди, комп'ютерна підтримка навчального процесу.
- Метод проблемного навчання (проблемні питання і завдання).
- Теоретичні методи вивчення мови (лекція, повідомлення, пояснення, бесіда (аналітичні і синтетичні питання), читання підручника);
- Теоретико-практичні методи вивчення мови і навчання мови (диктант; мовний розбір) – аналіз певних мовних явищ; спостереження; реконструювання (видозмінення) – метод, що полягає у зміні словоформ, синтаксичних конструкцій; конструювання – складання словосполучень, речень заданих типів, форм слова);
- Практичні методи вивчення мови і навчання мови (частковий і повний (комплексний) аналіз тексту; побудова зв'язних висловлювань в усній і письмовій формі; написання викладів творів; вправи – рецептивні (аналіз готового, або «чужого», тексту); репродуктивні (видозміна тексту); продуктивні (конструювання самостійних прикладів, висловлювань)). Пояснення незрозумілих слів, підготовка усних повідомлень та письмових творів, викладів; складання планів, тез, конспектів, виправлення граматичних і стилістичних помилок в усному мовленні учнів, навчання роботі з довідковою літературою.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять)

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи**, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** списування під час контрольних робіт та заліків заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

• **Політика щодо відвідування:** відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
--------------	-------------------------------	------------------------------------	-------------------

	підсумкового контролю у балах		
Поточний контроль		50	100
Практичні заняття, самостійна робота	50		
Підсумковий контроль		50	
Залік: підсумкова контрольна робота			
1 питання (20%)	10		
2 питання (20%)	10		
3 питання (30%)	15		
4 питання (30%)	15		

Таблиця 2. Розподіл набраних магістром балів під час поточного контролю (практичні заняття)

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Практичне заняття 1	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 2	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 3	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 4	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 5	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 6	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 7	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 8	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 9	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 10	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 11	0,5	0,9	1,3	1,5
Практичне заняття 12	0,5	0,9	1,3	1,5
Максимальна кількість набраних балів	6	10,8 (≈11)	15,6 (≈15)	18

Таблиця 3. Розподіл набраних магістром балів під час поточного контролю (самостійна робота)

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Самостійна робота 1	0,5	1	1,5	2
Самостійна робота 2	0,45	0,5	0,9	1
Самостійна робота 3	0,45	0,5	0,9	1
Самостійна робота 4	0,45	0,5	0,9	1
Самостійна робота 5	0,45	0,5	0,9	1

Самостійна робота 6	0,45	0,5	0,9	1
Самостійна робота 7	0,45	0,5	0,9	1
Самостійна робота 8	0,5	1	1,5	2
Самостійна робота 9	0,5	1,5	2,15	3
Самостійна робота 10	0,5	1,5	2,15	3
Самостійна робота 11	0,5	2	2,5	4
Максимальна кількість набраних балів	5,2≈5	10	15,2≈15	20

Таблиця 4. Розподіл набраних магістром балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	добре	відмінно
Залік: підсумкова контрольна робота				
1 питання (20%)	3	6	9	12,5
2 питання (20%)	3	6	9	12,5
3 питання (30%)	3,5	6,5	10	12,5
4 питання (30%)	3,5	6,5	10	12,5
Максимальна кількість набраних балів	13	25	38	50

Таблиця 5. Шкала оцінювання поточного та підсумкового контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
39-50	відмінно	зараховано	A (відмінно)
32-38	добре		B (добре)
26-31			C (добре)
21-25			D (задовільно)
14-20	задовільно		E (задовільно)
8-13	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-7	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час заліку (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D	задовільно	
50-57	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Акімова Г. Н. Новое в синтаксисе современного русского языка: Учеб. пособие. Москва: Высшая школа, 2016. 168 с.
2. Белошапкова В. А. Современный русский язык: Синтаксис. Москва: Высшая школа, 2016. 248 с.
3. Валгина Н. С. Синтаксис современного русского языка. 3-е изд., испр. Москва: Флинта, 2017. 432 с.
4. Виноградов В. В. Избранные труды: Исследования по русской грамматике / Редактор тома Н. Ю. Шведова; Предисл. Н. Ю. Шведовой. Москва: Наука, 2003. 559 с.
5. Иванова Л. П. Структурно-функциональный анализ простого предложения. Київ: Вища школа, 1991. 129 с.

Допоміжна література

1. Лабораторные работы по современному русскому языку: Учеб. пособие для студентов нац. групп пед. ин-тов / Г. Г. Городилова, С. Гельдиева, Я. Ю. Зайкаускаене и др.; Под ред. Г. Г. Городилова. Москва: Флинта, 2017. 175 с.
2. Прияткина А. Ф. Русский язык: Синтаксис осложненного предложения: Учеб. пособие для фил. спец. вузов. Москва: Сирис, 2015. 176 с.
3. Русский язык. Синтаксис: Учеб. пособие / И. С. Иванова и др. Москва: Просвещение, 1998. 152 с.
4. Сборник упражнений по современному русскому языку с кодированными ответами / А. Л. Курочкина и др. 4-е изд. Москва: Ирви-Водолей: НП МВП Мульти-Софт, 2014. 149 с.
5. Селезнёва Л. Б. Русское правописание: Задачи, алгоритмы, упражнения. Москва: Дрофа, 2015. 208 с.
6. Скобликова Е. С. Синтаксис простого предложения: Теоретический курс. Самара: Изд-во Сам ГПУ, 2015. 326 с.
7. Современный русский язык: Сборник лабораторных работ: Учеб. пособие / Т. Г. Юрчук, Г. Г. Король, Э. С. Прутовых и др.; Под ред. Е. М. Смирновой. Київ: Вища школа, 1999. 159 с.
8. Современный русский язык: Сборник упражнений: Учеб. пособие / Т. Г. Юрчук, Н. П. Голубева, А. К. Смерчко, О. А. Шестакова. Київ: Вища школа, 1998. 271 с.
9. Современный русский язык: Сборник упражнений: Учеб. пособие. В. В. Борисенко, Е. А. Брызгунова, О. П. Ермакова и др.; Под ред. В. А. Белошапковой. Москва: Высшая школа, 2016. 320 с.
10. Тузова М. Ф. и др. Современный русский язык: Сборник упражнений: Учеб. пособие для филол. спец. вузов / М. Ф. Тузова, А. Ф. Дружинина, В. В. Паршина; Под ред. П. А. Леканта. Москва:

Дом научной книги, 2014. 238 с.

11. Шахматов А. А. Синтаксис русского языка / Ред. и комментарии Е. С. Истриной. 4-е изд. Москва: Флинта, 2009. 620 с.

Інформаційні ресурси

Бібліотека БДПУ (www.bdpu.org/library)

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>)

Лінгвістичний портал з української мови (<http://www.mova.info>)

http://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка

<http://www.twirpx.com/files/languages/linguistics/text/>

<http://ulif.org.ua>

<http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>

<http://www.mova.info/>

<http://dic.academic.ru/>

http://grinch-home.at.ua/knigi/lingvistich_analiz...164.pdf

<http://1576.ua/books/6183>

Електронна бібліотека Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка: <http://journlib.univ.kiev.ua/>

Словники он-лайн (100 видатних українців; Неправильно – правильно; Орфографічний словник української мови; Російсько-український словник сталих виразів; Словник синонімів української мови; Словник фразеологічних синонімів та ін.): <http://www.rozum.org.ua/>

Вільна бібліотека, підручники та навчальні посібники для заочування: <http://freelib.in.ua/load/78-1-2>

Я розмовляю українською. Антисуржик: <http://www.arkas-proswita.iatp.org.ua/>

Українські онлайніві словники. Лінгвістичні мовні ресурси та розваги: <http://lingresua.tripod.com/>

Українські неологізми: <http://words.volyn.net/>

«Мова інфо»: <http://www.mova.info/>

Словники на mova.info: <http://www.mova.info/Page.aspx?11=61>

Український лінгвістичний портал: <http://ulif.org.ua>

Великий тлумачний словник сучасної української мови онлайн: <http://www.slovnyk.net/>

Словник іншомовних слів: <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>

Українська Вікіпедія. Вільна енциклопедія: http://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_стаття

Лінгвістична література на linguists.narod.ru: <http://linguists.narod.ru/downloads1.html>

Російсько-українські словники: Російсько-український академічний словник (1924-1933) за редакцією акад. А. Е. Кримського та акад. С. О. Єфремова; О. Ізюмов. Російсько-український словник (літери А–Ж, Р–Я, 1926, 1930); В. Підмогильний, Є. Плужник. Російсько-український фразеологічний словник (1928); Російсько-український словник технічної термінології (І. Шелудько, Т. Садовський, 1928); Російсько-український словник ділової мови (М. Дорошенко, М. Станиславський, В. Страшкевич, 1930); Російсько-український словник правничої мови (В. І. Войткевич-Павлович, Г. Д. Вовкушівський та інші, 1926); Російсько-український словник сталих виразів (І. О. Вирган, М. М. Пилинська, 1959): <http://r2u.org.ua/>

Он-лайн словники та он-лайн перекладачі: http://www.unika.in.ua/ua/dic_ua.php

Короткий словник лінгвістичних та перекладацьких термінів (Бик І. С.): <http://www.franko.lviv.ua/faculty/intrel/tpp/glossary.htm>

Лінгвістичний форум: <http://lingvoforum.net/>

Сайт Лінгвістичного музею Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.langs.com.ua/>